

DIRECTOR
CARLES CAPDEVILA

DIRECTOR ADJUNT
IGNASI ARAGAY

SUBDIRECTORS
DAVID MIRÓ, CATALINA SERRA,
JORDI CORTADA

DIRECTORA D'ART
CRISTINA CÓRDOBA

EDICIÓ PAPER
ROSA RODON
EDICIÓ DIGITAL
SÍLVIA BARROSO
POLÍTICA FERRAN CASAS
INTERNACIONAL MARC VIDAL,
CARMÉ COLOMINA
ECONOMIA IGNASI PUJOL
SOCIETAT JOAN SERRA
CULTURA LAURA SERRA
COMUNICACIÓ ÀLEX GUTIÉRREZ
ESPORTS TONI PADILLA
EMPENEM ÀLEX FONT

DELEGACIÓ A MADRID
MARIA EUGÈNIA QUETGLAS
DELEGACIÓ A BRUSSEL·LES
LAIA FORÈS
LLENGUA ALBERT PLA
FOTOGRAFIA FRANCESC MELCION,
XAVIER BERTRAL

EDICIÓ DE PREMSA
PERIÒDICA ARA, SL

PRESIDENT
FERRAN RODÉS
CONSELLER DELEGAT
SALVADOR GARCIA RUIZ
EDITOR
ANTONI BASSAS
DIRECTORA GENERAL
MARTA MARRON
DIRECTORS DE NEGOCI
ORIOL CANALS
(SUBSCRIPCIONS, DISTRIBUCIÓ
I PROMOCIONS)
MARC ERRA
(MÀRQUETING I E-COMMERCE)
DIRECTORA FINANCERA
FOIX VALDÉ
DIRECTOR COMERCIAL
SERGI GERMÁN
DIRECTOR SISTEMES I PRODUCCIÓ
SERGI RUIZ
DIRECTOR DE TECNOLOGIA
MARC CAMPRODON

C/ DIPUTACIÓ, 119
08015 BARCELONA.
TELÈFON: 93 202 95 95.
ATENCIÓ AL SUBSCRIPTOR: 902 281 110
CORREU ELECTRÒNIC: info@ara.cat

TEXT LEGAL
Edicions de premsa periòdica ARA es reserva
tots els drets sobre el contingut del diari
ARA, els suplementos i qualsevol producte de
venda conjunta, sense que es puguin reproduir
ni transmetre a altres mitjans de comunicació,
totalment o parcialment, sense prèvia
autorització escrita.

Difusió controlada per l'OJD

LA CITA

“ La meua idea del Nadal, ja sigui moderna o passada de moda, és molt simple: estimar els altres. Per què hem d'esperar que sigui Nadal per fer-ho?

Bob Hope

EL DIARI D'AHIR

Contraportada: En l'article de l'Empar Moliner de l'edició d'ahir, on hi diu "fusilamientos del Dos de Mayo" hi hauria de dir "fusilamientos del 3 de mayo".

La Bíblia i la república

La futura Catalunya independent ha despertat els somnis republicans dels catalans. Imaginem l'organització de la futura república catalana. Però no solament imaginem i organitzem la república, sinó que també pensem els fonaments teòrics que l'han de sostenir. I és per això que els catalans creem republicanisme. Evoquem les nostres pròpies tradicions històriques republicanes dels segles XIX i XX, mirem cap a la Revolució Francesa i fins i tot parlem dels grecs i dels romans. I en aquest estadi de satisfacció intel·lectual oblidem el món anglosaxó. Tanmateix, és un oblit que comença a corregir-se.

Encara que els republicanismes del convuls segle XVII anglès i la Revolució Americana del 1776 comencin a treure el nas dins el panorama intel·lectual català, negligim la font primera que va nodrir aquells pensaments polítics radicals: la Bíblia. El lector secularitzat pot sentir perplexitat, però la Bíblia, i notablement el que s'anomena Antic Testament, la Bíblia hebrea, ha estat el principal motor de transformació del pensament polític modern occidental. Dues obres recents del món acadèmic americà analitzen la construcció de la república bíblica. Eric Nelson a *The Hebrew Republic. Jewish sources and the transformation of European political thought* ressegueix la construcció d'un republicanisme d'arrel liberal i democràtica a partir de la lectura i el comentari bíblics i talmúdics. Per la seva banda, Eran Shalev a *American Zion. The Old Testament as a political text from the Revolution to the Civil War* s'encarrega d'estudiar la influència política de la Bíblia hebrea en la Nova Israel americana.

El ventall de personatges que desfilen en la formació i desenvolupament de teoria política bíblica és immens. Cobreix pràcticament la totalitat dels grans intel·lectuals dels segles XVII i XVIII procedents de països o d'ambients protestants. La gran reforma religiosa moderna va proporcionar un accés universal i democràtic a l'escriptura, en llengua vulgar, moderna comprensible. L'esforç de traducció dels originals, la supressió de la tradició eclesiàstica i del magisteri de l'Església catòlica van permetre una interpretació lliure i creativa de la Bíblia, alhora que fidel i altament erudita. Semblantment, la reforma va desfermar una moda de gran transcendència per al desenvolupament d'aquest republicanisme anglosaxó d'arrel religiosa. El retorn a l'escriptura en les seves fonts originals va despertar la passió pel món israelita, jueu, en el que es coneix com l'hebraisme.

El lector secularitzat pot sentir perplexitat, però la Bíblia ha estat el principal motor de transformació del pensament polític modern

BORJA VILALLONGA

HISTORIADOR, ÉCOLE DES HAUTES
ÉTUDES EN SCIENCES SOCIALES

Seria injust de considerar que l'hebraisme només es va desenvolupar en terres protestants reformades. El món catòlic també va experimentar l'hebraisme, amb menor intensitat i minsos efectes polítics. Això no obstant, la fascinació per l'anomenada *república israelita* va ser un distintiu estrictament protestant amb conseqüències incalculables per al futur polític del món occidental. El fonament que va permetre de construir les idees polítiques radicals a partir del segle XVII va ser la constitució lliure, igualitària, fraternal i demotocràtica del poble d'Israel sota la Llei de Déu i en la terra que el Senyor els havia promès en la seva sortida d'Egipte. Ni Grècia, ni Roma van exercir una influència tan profunda.

Dins el món protestant, el calvinisme va ser la base d'aquest radicalisme polític i bíblic. La influència talmúdica i la noció neotestamentària de la reialesa de Crist van ser els motors d'erosió de la idea de la monarquia. I més, sobretot, de la monarquia de dret diví. A partir dels debats sobre l'establiment de la monarquia a l'Israel bíblic segons Deuteronomi 17:14 i I Samuel 8, es va començar a desenvolupar el rebuig a la monarquia, en tant que organisme pensat com un càstig als israelites per la seva desobediència i els seus pecats, com un element contrari a la Llei de Déu i, per extensió al Nou Testament, com una usurpació de la reialesa única de Jesús.

Durant el segle XVII, Anglaterra i Escòcia van ser els grans laboratoris d'idees polítiques de base bíblica i reformada. La revolució política, l'execució del rei i l'establiment de la república de Cromwell amb una llarga guerra civil van propiciar l'ebullició de la teologia política que va fer néixer la república en el sentit modern del terme. Si hi ha un grup que destaca en el dinàmic i creatiu món religiós anglosaxó de l'època és el dels puritans. Protestants radicals, calvinistes, zelosos observants de la Llei de Déu, de profund substrat democràtic i contraris a tota jerarquia, els puritans van ser el motor no solament de la república, sinó també de l'embrió liberal anglès i el gran impulsor de l'esperit del capitalisme, per evocar la idea clàssica de Max Weber. I amb els puritans, inconformistes religiosos fins i tot en temps de Cromwell, empengueren la seva particular sortida d'Egipte vers la terra promesa americana, la Nova Israel dels puritans i dels futurs revolucionaris del 1776.

Per bé que el republicanisme modern s'originés en la lectura i aplicació de la Bíblia hebrea i en la inspiració de la república israelita, tota aquella teoria política i teològica és molt llunyana. El republicanisme actual es mou en un altre temps, un altre espai i unes altres persones. Tot i així, encara evoquem els nostres republicans contemporanis, encara pensem en les revolucions francesa i americana i encara anem més enrere per fer una ullada a Grècia i Roma. Si hem de fer aquest exercici de referents, és de justícia, doncs, que els autèntics orígens de la república siguin presents en la nostra llista. Per la seva importància històrica en la formació d'aquesta idea política moderna i única, tant la Bíblia com l'antiga república israelita bíblica hi han de tenir reservat el lloc d'honor.

MANOLO GARCÍA

